

ZPP.054.38.2019.DL

Pan
dr hab.

Szanowny Panie Profesorze,

w odpowiedzi na petycję z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie zasadniczych zmian w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244) a także w sprawie potrzeby opracowania i przyjęcia nowej ustawy w tym zakresie w perspektywie kilku najbliższych lat, dziękując za wykazaną troskę oraz zaangażowanie w zakresie przeciwdziałania problemom związanym ze spożywaniem napojów alkoholowych, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

Odnosząc się do kwestii związanej z właściwością organów do wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wydaje się, że nie należy uznać proponowanej konstrukcji za zasadną. Zadanie z zakresu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych powinno należeć do zadań własnych gminy. Przyjęcie odmiennej konstrukcji burzyłoby założenie ustawodawcy, że po pierwsze gmina jest odpowiedzialna za ograniczenie dostępności alkoholu na swoim terenie (limity zezwoleń, zasady usytuowania punktów sprzedaży), po drugie przeznacza środki finansowe z dochodów z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, na zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem szkód związanych z alkoholem. To właśnie gmina najlepiej orientuje się w potrzebach społeczności lokalnej. Obawę budzi, że przyjęcie proponowanego założenia mogłoby spowodować, że środki z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych nie wchodziłyby już do budżetu gminy a byłyby środkami budżetu państwa, co mogłoby utrudniać działalność gmin w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ponadto, nie do końca zrozumiałe jest w jaki sposób wskazanie, że wydawanie zezwoleń należy do zadań zleconych gminom, przyczyni się do ujednolicenia orzecznictwa administracyjnego. Nie jest jasne, dlaczego

niepodlega

przy wydawaniu zezwoleń organem drugiego stopowania miałby być wojewoda. Sam fakt troski wojewodów o porządek i bezpieczeństwo publiczne, czy weryfikacja decyzji wojewodów przez sądy administracyjne, jest zbyt ogólny. Rozwiązanie to mogłoby budzić także wątpliwości co do zgodności z art. 16 oraz art. 171 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W kwestii ograniczeń czasowych dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych należy zwrócić uwagę, że nowelizacja przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244), zwanej dalej „ustawą”, w tym zakresie obowiązuje stosunkowo niedługo, tj. począwszy od dnia 9 marca 2018 r. Z badań przeprowadzonych na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) wynika, że na 600 gmin, które przesłały ankiety, uchwały w gminach miejskich podjęto 14,5%, w gminach wiejskich 4,6%, a w gminach miejsko-wiejskich 7,3%. Należy także zauważyć, że zmiana przepisów nie wprowadziła wymogu czasowego co do wprowadzenia uchwały, tak więc gminy mogą w dowolnym momencie wprowadzić stosowne przepisy w tym zakresie.

W zakresie ograniczeń miejscowych sprzedaży napojów alkoholowych należy wskazać, że część wskazanych problemów wynika z błędnej interpretacji przepisów prawa. W tym miejscu jako przykład można podać, że zakazana jest sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych na terenie szkół bez względu na rodzaj posiadanego zezwolenia. Tak więc wskazane praktyki naruszają przepisy prawa i jako takie mogą podlegać odpowiedzialności karnej. Przechodząc dalej należy wskazać, że już obecnie art. 14 ust. 6 ustawy przewiduje, że w innych niewymienionych miejscach, obiektach lub na określonych obszarach gminy, ze względu na ich charakter, rada gminy może wprowadzić czasowy lub stały zakaz sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych.

W odniesieniu do kwestii dotyczącej ograniczenia ekonomicznej dostępności napojów alkoholowych wskazać należy, że zadanie to znalazło odzwierciedlenie w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. 1492), zwanym dalej „NPZ”, w którym w ramach celu operacyjnego 2 pn. *Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi* wprowadzono *Krajowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych*. W programie, w ramach Zadań regulacyjnych i zapewniania skutecznego egzekwowania przepisów, jako realizatorów zadania pn. *Zmniejszenie*

dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu wskazano m.in. Ministra Finansów, Ministra Zdrowia, PARPA i Policję.

W odniesieniu do pakietu propozycji dotyczących sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim zauważyć należy, że jakkolwiek kwestia ta powinna być przedmiotem najwyższej uwagi, skala problemu w ostatnich latach nie wykazuje tendencji zwykłej stąd też jak się wydaje brak jest podstaw do przyjęcia rozwiązań w zaproponowanym kształcie. Ponadto, sposób sprzedaży napojów alkoholowych, tj. podanie napoju przez sprzedawcę bezpośrednio z półki, czy też samodzielne pobranie produktu przez nabywcę, uzależniony od rodzaju danej placówki handlowej tj. punktu sprzedaży napojów alkoholowych, których katalog wskazano w art. 9⁶ ustawy, nie zmienia faktu, że sprzedaż napojów alkoholowych osobom do 18 roku życia jest zabroniona i stosownie do art. 43 stanowi przestępstwo. W kwestii odpowiedzialności karnej sprzedawcy lub kierownika zakładu handlowego lub gastronomicznego, który nie dopełnia obowiązku nadzoru i przez to dopuszcza do popełnienia w tym zakładzie ww. przestępstwa, znajdującej uregulowanie w art. 43 ustawy, właściwym będą organy ścigania, np. Policja.

Odnosnie zaś kwestii dotyczącej umieszczania na napojach alkoholowych ostrzeżeń o szkodliwości alkoholu, uprzejmie informuję, że aktualnie prace legislacyjne m.in. w tym zakresie zostały zainicjowane z końcem 2018 r. przez Komisję Ustawodawczą Senatu Rzeczypospolitej Polskiej poprzez *projekt ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (druk senacki nr 1017).

W odniesieniu do postulatów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych, kwestia ta również znajduje odzwierciedlenie w NPZ w ramach *Krajowego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych*, gdzie jako jedno z zadań wskazano podjęcie działań legislacyjnych mających na celu ograniczenie reklamy napojów alkoholowych.

Łączę wyrazy szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia

Zbigniew Król

Podsekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/